

Project Application

Name of Project

**Round Table on Educational
Collaboration between Former
Republics of Yugoslavia**

(Textbooks and curricula of History, Geography, Language and
Literature and Civics)

Hosting Foundation

East East Program Coordinator

Nives Milinović

Project Organizers

FORUM FOR FREEDOM IN EDUCATION
Kralja Držislava 12/I, 10000 Zagreb, Croatia
Phone/Fax (++385 1) 466 35 03
vm puhovski@fso.hr, forum@fso.hr
www.fso.hr
Vesna M. Puhovski

INSTITUTE FOR EDUCATIONAL RESEARCH
Dobrinjska 11/III, 11001 Belgrade, FR Yugoslavia
Phone. ++ 381 11 681 127; Fax: ++ 381 11 658 439
ipiyu@Eunet.yu
Aleksandra Petrović

Project Dates

Participants to arrive on
Participants to depart on

September 13th 2002
September 15th 2002

Project Location

City
Address
Contact telephone/fax

Island Brijuni
Javna ustanova Nacionalni park Brijuni,
52214 Brijuni
Phone (++385 52) 525807, Fax (++385 52) 521367
np-brijuni@pu.tel.hr, www.np-brijuni.hr

OPIS PROJEKTA:

"Obrazovanje za demokraciju i mir na području

bivše Jugoslavije kroz nastavu

povijesti, zemljopisa, književnosti

i GRaĐanski/državljski odgoj"

Rat i konflikti na području bivše Jugoslavije značajno su utjecali na život i društvenu ulogu škole, naročito na nastavu onih predmeta čiji sadržaji imaju naglašenu socijalizacijsku funkciju. Kako analize pokazuju, ratna situacija i dominacija ideologije etničkog nacionalizma naročito su utjecali na nastavu povijesti, zemljopisa i književnosti i doprinosili pristranom i jednostranom oslikavanju vlastitog i drugih nacija u skladu s proklamiranim vrijednostima vladajuće ideologije. Nekritičko i pozitivno prikazivanje vlastite nacije i njezine kulture i povijesti uz istovremeno negativno oslikavanje drugih nacija, naročito onih s kojima se vodio rat, rezultirali su ne samo stvaranjem zatvorenih etničkih identiteta mladih, nego i proizvodnjom nepovjerenja i netrpeljivosti spram drugih.

Prekid oružanih sukoba i počeci pomirenja stavljaju u centar interesa pitanja demokratizacije i liberalizacije društvenog života unutar pojedinih država i redefiniranje njihovog odnosa sa drugim državama, prije svega onima s kojima su bile u oružanom konfliktu. Akcentiranje demokratsko-liberalnog sklopa vrijednosti kao vrijednosne osnove reguliranja društvenog života i odnosa s drugim nacijama postavili su zahtjev i za redefiniranjem socijalizacijske uloge obrazovanja. Kao centralni problem javljaju se pitanja kako i na kojim sadržajima obrazovati mlade za sudjelovanje i preuzimanje odgovornosti za demokratski razvoj vlastitog društva i izgradnju odnosa s pripadnicima drugih nacija zasnovanog na respektu temeljnih demokratskih vrijednosti kao što su: tolerancija, solidarnost, ljudska prava, mir, interkulturalizam, itd.

U navedenom kontekstu, kurikulum za nastavu povijesti, zemljopisa i književnosti koji su u proteklom razdoblju pretrpjeli intenzivnu ideologizaciju, ponovo se nalaze u središtu pažnje. Kako su tretirani kao sadržaji koji čine obrazovnu supstancu za prijenos vrijednosti, odnosno socijalizacijsku funkciju škole, u njihovoj sadržajnoj i metodološkoj rekonstrukciji vidi se jedan od ključnih faktora demokratizacije društava i smanjivanja tenzija između nacija na području bivše Jugoslavije.

Naš projekt ima *tri cilja*:

1. da okupljanjem eksperata, nastavnika i predstavnika ministarstava za obrazovanje država koje su bile u sastavu bivše Jugoslavije te institucija iz drugih evropskih država, doprinese stvaranju osnovnih pretpostavki za zajednički rad na izradi novih kurikuluma iz povijesti, zemljopisa, književnosti i građanskog/državljskog odgoja koji bi bili u funkciji razvoja tolerancije i održanja mira među nacijama na ovom području.
2. da stvori osnove za razvijanje suradnje između eksperata i institucija u području obrazovanja u državama na području bivše Jugoslavije.
3. da kurikularnim promjenama doprinese usklađivanju školskih sustava u ovom području s obrazovnim standardima u državama Evropske Unije.

U svrhu ostvarenja navedenih ciljeva predviđene su sljedeće **aktivnosti**:

2002. god. - organiziranje okruglog stola na kojem bi se razgovaralo o aktualnim kurikulumima iz povijesti, zemljopisa, književnosti i građanskog/državljskog odgoja u osnovnim i srednjim školama u državama na području bivše Jugoslavije. Cilj rasprave bi bio da se u kontekstu postavljenih ciljeva obrazovanja za demokraciju i razvoj suradnje između država, identificiraju sporni aspekti kurikuluma koje bi trebalo mijenjati i predlože načini kako da ih se promijeni. Tematski okvir za diskusiju bi činili: zastupljenost povijesti i kulture vlastitog i drugih nacija u nastavnim programima i udžbenicima navedenih predmeta, način na koji su prikazani vlastita i druge nacije (stereotipi, predrasude, govor mržnje, i sl.), zastupljenost i način prikazivanja ili interpretiranja povijesti i kulture nacionalnih manjina, metode i nastavna sredstva izvođenja nastave, i sl. Na skupu bi se također diskutiralo i o koncepciji i izvedbi nastave iz navedenih predmeta u zapadnoevropskim državama, evropskoj dimenziji kurikuluma, iskustvima internacionalne suradnje na razvoju kurikuluma iz povijesti, zemljopisa i ostalih predmeta u ovom području. Također je predviđeno da se poslije prve opće diskusije, organiziraju fokusirane diskusije po pojedinim predmetima.

2003. god. - izrada prijedloga za promjene nastavnih programa i udžbenika za povijest, zemljopis, književnost i građanski/državljski odgoj (standardi za nastavnike programe i udžbenike), organiziranje seminara za usavršavanje nastavnika.

2004. god. - primjena novih nastavnih programa i udžbenika i njihova evaluacija na manjem broju osnovnih i srednjih škola.

U projekt bi bili uključeni nastavnici povijesti, zemljopisa, književnosti i građanskog/državljskog odgoja, znanstvenici, predstavnici ministarstava i nevladinih udruga koje se bave ovom problematikom iz:

Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Kosova i Makedonije. U realizaciji projekta također bi sudjelovali predstavnici stranih institucija koje imaju iskustva u međunarodnoj suradnji na izradi nastavnih programa i udžbenika te usavršavanju nastavnika za izvođenje nastave iz navedenih predmeta, na pr. Georg-Eckert Institut iz Braunschweiga.

Projekt je iniciran na konferenciji "The Image of Europe between Globalisation and National Awareness. Traditional Concepts and Recent Developments in the Teaching of History, Geography and Civics", Torino, svibanj, 2000. na kojoj su prisustvovali Branislava Baranović i Aleksandra Petrović.

Voditelji projekta:

Dr. Branislava Baranović – Centar za istraživanje i razvoj obrazovanja - Institut za društvena istraživanja u Zagrebu,
Amruševa 11/II
Tel: (385) 1 48 10 264; (385) 1 49 222 99
baranov@idi.hr

Dr. Aleksandra Petrović
Institut za pedagoška istraživanja
Dobrinjska 11/III, 11001 Beograd, FR Jugoslavija
Tel.: ++ 381 11 681 127;
ipiyu@Eunet.yu

Vesna Mihoković Puhovski, prof.
Forum za slobodu odgoja
Kralja Držislava 11
Tel: ++ 385 1 466 35 05 ++ 385 98 474 420
ympuhovski@fso.hr